

Ο αόρατος κίνδυνος του ελληνισμού

του Γιάννη Κοκόρη, φιλόλογου

Ο τίτλος του σημερινού άρθρου παραπέμπει στην ύπαρξη και ορατών κινδύνων του ελληνισμού. Τους αντιπαρερχόμαστε όμως, γιατί είναι πασίγνωστοι και οφθαλμοφανείς και περιττεύει κάθε ανάλυση. Θα τους αναφέρουμε απλώς χωρίς ιδιαίτερα σχόλια, ως εισαγωγή στο θέμα μας. Ο πρώτιστος ορατός και πασίγνωστος κίνδυνος προέρχεται από τον εξ Ανατολών επίβουλο σφετεριστή ελληνικών εδαφών, νατοϊκό μας σύμμαχο κατά τα άλλα, ο οποίος ποτέ δεν έπαυσε τα τελευταία χρόνια να προκαλεί και να απειλεί. Ήδη το 1974 κατέλαβε τη μισή Κύπρο και σήμερα απειλεί και την άλλη μισή μαζί με το Αιγαίο, όπου το 1996 δημιούργησε το πρώτο προγεφύρωμα με το καθεστώς που επέβαλε στα Ίμια. Έκτοτε ο τουρκικός στόλος και η αεροπορία αλωνίζουν στους αιθέρες και στα νερά του Αιγαίου, φθάνοντας μέχρι την Εύβοια. Και όλα αυτά υπό το αδιάφορο βλέμμα του ΝΑΤΟ και των συμμάχων μας. Ο δεύτερος ορατός κίνδυνος προέκυψε ως αποτέλεσμα της παρακμής και της κατάντιας στην οποία φθάσαμε τα τελευταία χρόνια, εξαιτίας της παρατεταμένης και πολύμορφης κρίσης. Γίναμε μπαίγνιο των εθνών και δώσαμε την ευκαιρία να μας περιγελούν και να μας απειλούν, ανύπαρκτα έως χθες κρατίδια (Σκόπια, Αλβανία). Θα μνημονεύσω και έναν γενικότερο κίνδυνο, γνωστό μόνο σε όσους έχουν ευρύτερες ανησυχίες για αυτήν την Πατρίδα και βλέπουν κάπως μακρύτερα. Είναι ο φόβος και ο κίνδυνος ν' αφανιστούμε μέσα στο τεράστιο χωνευτήρι της Ε.Ε. στην οποία προσχωρήσαμε, χωρίς να έχουμε δημιουργήσει προηγουμένως τις προϋποθέσεις και τα απαραίτητα αναχώματα για την προστασία της ελληνικότητάς μας και των εθνικών μας συμφερόντων, όπως έπραξαν όλοι οι μικροί λαοί που εντάχθηκαν στην Ένωση. Εμείς προσχωρήσαμε άνευ όρων και χωρίς να είμαστε έτοιμοι για ένα τόσο σημαντικό διάβημα. Καμιά εμπειριστατωμένη μελέτη δεν τέθηκε υπόψη του ελληνικού λαού. Το ίδιο έγινε αργότερα και με την ένταξη στην ευρωπαϊκή ζώνη του Ευρώ. Έτσι υπό την επιρροή και την πλήρη εξάρτησή μας από τα ισχυρά μέλη της Ένωσης κινδυνεύουμε να χάσουμε την πολιτιστική μας ιδιοπροσωπία και την εθνική μας ανεξαρτησία. Το προέβλεψε από το 1986 ο δοκιμογράφος και ιστορικός συγγραφέας Τάσος Λιγνάδης: «Το ιστορικά ένδοξο έθνος των Ελλήνων, έγραφε, κινδυνεύει να μεταβληθεί σε περιφερειακό εθνάριο του ευρωπαϊκού χώρου» (βλ. το βιβλίο του «Καταρρέω», σελ.164-168).

Τα σύνορα του ελληνισμού δεν είναι μόνο τα εδαφικά, είναι και τα πνευματικά και τα πολιτιστικά μας μετερίζια, η ελληνική μας γλώσσα, η ιστορία μας, η ορθόδοξη πίστη μας, τα επιστημονικά και καλλιτεχνικά μας επιτεύγματα, η εθνική μας παράδοση, ο τρόπος ζωής μας με τις άγνωστες σε άλλους λαούς αρετές μας, **το φιλότιμο** και την **ευπροσηγορία**, τα ήθη και έθιμα, τα τραγούδια μας, οι ελληνικοί χοροί κ.ά. Αυτός είναι ο πολιτιστικός μας πλούτος που νοσηματοδοτεί, ομορφαίνει και καταξιώνει τη ζωή. Είναι ο ανεκτίμητος θησαυρός μας, **η ίδια η ψυχή μας**, που κινδυνεύει ν' αλλοιωθεί και ν' αφανιστεί μέσα στην τεράστια χοάνη λαών με διαφορετικές ιστορικές καταβολές – αφετηρίες και άλλες αντιλήψεις για τα ουσιαστικά και πρωτεύοντα του βίου. Οι πρόγονοί μας μέσα σε αντίξοες συνθήκες και στερήσεις και με θυσίες στα χρόνια της μακραίωνης δουλείας (Ρωμαϊοκρατία, Φραγκοκρατία, Τουρκοκρατία) κατόρθωσαν να τον διασώσουν. Μπορεί να είχαν χάσει την πολιτική τους ανεξαρτησία, αλλά δεν έχασαν ποτέ την ψυχή τους. Σήμερα ο κίνδυνος είναι μεγαλύτερος και σοβαρότερος, γιατί

στη διαδικασία του αφανισμού συμμετέχουμε οι ίδιοι οι Έλληνες. **Εμείς είμαστε οι αυτουργοί του εγκλήματος που συντελείται, χωρίς να το αντιλαμβανόμαστε.**

Επισημαίνω ορισμένα συμπτώματα ενδεικτικά της εθνικής μας κατάπτωσης:

- α) Ο άλλοτε υπερήφανος για την ελληνικότητά του Έλληνας σήμερα διακατέχεται από μειωμένο αίσθημα εθνικής φιλοτιμίας και χαμηλό επίπεδο αυτοεκτίμησης,
- β) Υποτιμά και περιφρονεί οτιδήποτε το ελληνικό (προϊόντα, ιδέες, θεσμούς, συστήματα, τρόπο ζωής κ.ά.),
- γ) Εγκαταλείπει τις δικές του ηθικές και κοινωνικές αρχές και αξίες και υιοθετεί άκριτα ξένα πρότυπα ζωής,
- δ) Η ξενομανία των Ελλήνων εγγίζει τα όρια του δουλικού και τυφλού μιμητισμού.
- ε) Τις σχέσεις μας με τους ξένους (στο χώρο κυρίως της πολιτικής) τις χαρακτηρίζει η ενδοτικότητα και ο ραγιαδισμός. **Πώς περιμένουμε να μας λογαριάσουν οι ξένοι, όταν φερόμαστε ως ραγιάδες;**

στ) Η ελληνική παιδεία αφελληνίζεται βαθμιαία εδώ και πολλά χρόνια με αποκορύφωμα την κατάργηση των θρησκευτικών ως μαθήματος που αναδεικνύει την Ορθοδοξία σε συστατικό στοιχείο της εθνικής των Ελλήνων ταυτότητας και ιδιοπροσωπίας. Αντί αυτού θα διδάσκεται η θρησκευσιολογία. Παράλληλα δρομολογείται η υποβάθμιση – κατάργηση του μαθήματος των Αρχαίων Ελληνικών. Είχε λάθος, φαίνεται, ο γίγαντας της παγκόσμιας λογοτεχνίας Γκαίτε, ο οποίος τρεις φορές είχε ερωτηθεί από τους μαθητές του: «Και τώρα, δάσκαλε, τί να μελετήσουμε;». Και τις τρεις φορές τους απάντησε: «Τους Αρχαίους Έλληνες συγγραφείς». Για τα Αρχαία Ελληνικά παραθέτουμε δύο ακόμη γνώμες ξένων ελληνιστών: Ισπανός καθηγητής επικρίνει τους Έλληνες που θεωρούν τη γλώσσα τους νεκρή. «Νεκρή είναι, γράφει, η σκέψη όλων αυτών. Δεν διαβάζουν, φαίνεται, αρχαίους Έλληνες συγγραφείς με τη σκέψη των οποίων η ελληνική γλώσσα είναι αθάνατη» (Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ, 09/10/2013). Και η γνωστή Γαλλίδα καθηγήτρια των Αρχαίων Ελληνικών στη Σορβόνη Ζακλίν ντε Ρομιγύ δηλώνει: «Όλος ο κόσμος πρέπει να μάθει Ελληνικά».

Ο ελληνισμός σήμερα διέρχεται πρωτοφανή και πολύπλευρη κρίση, ενώ απειλείται και χτυπιέται από παντού. Χτυπιέται στους πόρους και στα μέσα επιβίωσής του, χτυπιέται στις ρίζες του, στη γλώσσα του, στην πίστη του, στην παιδεία του, στις παραδόσεις του. Καμιά σοβαρή αντίσταση δεν προβάλλεται. **Οδεύουμε λοιπόν οικειοθελώς προς τον αφανισμό;** Σε περιόδους κρίσης η ιστορία διδάσκει ότι οι λαοί αφυπνίζονται και αναδεικνύουν την εθνική τους συνείδηση σε παράγοντα δυναμισμού και σε στοιχείο ενότητας για ν' αντιμετωπίσουν τα επερχόμενα δεινά. Αυτό κάνουν οι εταίροι μας στην Ε.Ε. Εμείς ζούμε ακόμη με τις ουτοπίες άλλων αμέριμων εποχών, επιδιόμενοι σε κομματικές και ανούσιες αντιπαραθέσεις στη Βουλή, που δεν ενώνουν αλλά διχάζουν και αφαιρούν κάθε ελπίδα ανόρθωσης και ανάταξης. Πότε, επιτέλους, θα αφυπνιστούμε;

Είναι καιρός πλέον, καθώς έχουμε φτάσει στο χείλος του γκρεμού ν' απαλλαγούμε από τις αυταπάτες και ψευδαισθήσεις με τις οποίες πορευτήκαμε τα τελευταία χρόνια, ότι με την ένταξή μας στην Ε.Ε. εξασφάλισαμε την εθνική μας ακεραιότητα και την οικονομική μας ανάπτυξη και ότι είμαστε ισότιμα μέλη με τους εταίρους μας. Δεν διδαχτήκαμε, φαίνεται, από την ιστορία ότι στις διεθνείς σχέσεις ισότιμοι είναι μόνο οι ισοδύναμοι και ότι οι μικροί δεν πρόκειται ποτέ να αποκτήσουν ισοτιμία. Μπορούν όμως να διασώσουν τον πολιτισμό τους και την εθνική τους κληρονομιά. Εμείς, δυστυχώς, με την ξενομανία που μας διακρίνει έχουμε παρασυρθεί από το ρεύμα του δυτικού τρόπου ζωής και νομίζουμε ότι έτσι γινόμαστε αρεστοί στους ισχυρούς. Η πραγματικότητα είναι διαφορετική. Οι Ευρωπαίοι δεν μας

θεωρούν δικούς τους. Τουλάχιστον αυτό αποδεικνύει η συμπεριφορά τους σε κρίσιμες περιστάσεις της ιστορίας μας (Μικρασιατική καταστροφή, Κυπριακό κ.ά.). Ας ακούσουμε και έναν κορυφαίο πνευματικό άνθρωπο και διπλωμάτη, τον Γ. Σεφέρη, που τίμησε με βραβείο Νόμπελ την πατρίδα μας: Παραθέτω μικρό απόσπασμα από την ομιλία του κατά την τελετή της απονομής του βραβείου του στο δημαρχείο της Στοκχόλμης στις 10/12/1963: «Ανήκω σε μια μικρή χώρα. Εδώ και μήνες η Ελλάδα είναι στο πραιτώριο. Χλευάζεται και κατασυκοφαντείται. Αναίσχυντοι αργυραμοιβοί την παίζουν στα ζάρια. Προσβάλλουν τους ανθρώπους της, αμφισβητούν την ιστορία της και τον πολιτισμό της. Όποια εφημερίδα και αν ανοίξεις διαπιστώνεις ότι μας έχουν κατατάξει στα σκουπίδια. Μας θεωρούν περιττό βάρος από το οποίο θέλουν ν' απαλλαγούν. Οι Έλληνες δεν είναι διεφθαρμένοι και τεμπέληδες. Ένας φτωχός λαός είναι, που γνώρισε την αφθονία και παρασύρθηκε, που νόμισε ότι θα την κρατάει για πάντα. Πίστεψε στα λόγια κάποιων αδίστακτων πολιτικώντηδων». Τα σχόλια περιπετούν.

Και ένα τελευταίο στοιχείο, αποκαλυπτικό της γνώμης των Ευρωπαίων και για την καταγωγή τους και για μας: Το 1990 η Ευρωπαϊκή Επιτροπή της τότε Ε.Ο.Κ. (Commission) ανέθεσε σε ομάδα Ευρωπαίων ιστορικών με επικεφαλής τον ακαδημαϊκό Ζαν Μπατίστ Ντυροζέλ τη συγγραφή βιβλίου της Ευρωπαϊκής Ιστορίας της Ευρώπης για σχολική χρήση επιπέδου Λυκείου. Η έκδοση προκάλεσε έντονες αντιδράσεις από ελληνικής πλευράς, διότι το βιβλίο αγνοεί τον ελληνικό πολιτισμό και τη συμβολή του στη διαμόρφωση της Ευρώπης. Επιπλέον εξαιρέθηκε η έκδοση σε ελληνική μετάφραση. Η παράλειψη δεν πρέπει να μας ξενίζει, διότι για τους Ευρωπαίους ο ελληνικός πολιτισμός δεν έχει θέση στη διαμόρφωση της Ευρώπης και του πολιτισμού της. Το ομολόγησε ο ίδιος ο Ντυροζέλ σε συνέντευξή του: «Εγώ δεν κατάγομαι από τους Έλληνες. Κατάγομαι από τους Κέλτες, τους Ρωμαίους, τους Γερμανούς». Ιστορικά δεν έχει άδικο. Μόνο που δεν αναφέρει ότι δανείστηκαν πολλά ελληνικά στοιχεία και δέχτηκαν τα φώτα που μετέφεραν στη Δύση οι Έλληνες λόγιοι πριν και μετά την άλωση της Κων/πόλεως. (Με το θέμα έχει ασχοληθεί ευρύτερα ο π.Γ.Δ. Μεταλληνός στο έργο του «Σύγχυση – Πρόκληση – Αφύπνιση», σελ.147-155). Το πρόβλημα όμως δεν είναι αυτό. Οι Ευρωπαίοι μπορεί να ισχυρίζονται ό,τι θέλουν. Η αγωνία του άρθρου αυτού προέρχεται από τη δική μας συμπεριφορά και στάση και από την απαξίωση που τρέφουμε στην ελληνικότητά μας, χωρίς να έχουμε συνείδηση του πολιτιστικού φορτίου που κουβαλάμε.